

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město
tel. 257 042 094, ID datové schránky qr9ab9x
e-mail: arbitr@finarbitr.cz
www.finarbitr.cz

Evidenční číslo: FA/30040/2017
Spisová značka (uvádějte vždy v korespondenci): FA/SU/1724/2016

N á l e z

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 odst. 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl v řízení zahájeném dne 12. 10. 2016 podle § 8 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi na návrh ■ (dále jen „Navrhovatel“), proti společnosti Česká spořitelna, a.s., IČO 45244782, se sídlem Olbrachtova 1929/62, 140 00 Praha 4, zapsané v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, spisová značka B 1171 (dále jen „Instituce“), vedeném podle tohoto zákona a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, ve věci určení, že Instituce dne 19. 10. 2015 neoprávněně zesplatnila dluh Navrhovatele ze smlouvy o úvěru a že splátky poskytnutého úvěru zaplacené Navrhovatelem se započítávají přednostně na jistinu úvěru, a měsíční splátka úvěru činí 4.101 Kč, takto:

Návrh se podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi zamítá.

O d ů v o d n ě n í :

1 Předmět řízení před finančním arbitrem a zkoumání podmínek řízení

Navrhovatel se domáhá určení, že Instituce neoprávněně zesplatnila úvěr ze smlouvy o úvěru, kterou spolu uzavřeli, určení, že splátky jím zaplacené na poskytnutý úvěr se započítávají přednostně na jistinu úvěru a že výše měsíční splátky úvěru činí polovinu původně sjednané splátky úvěru, protože se na něj vztahuje příslib Instituce učiněný při uzavírání smlouvy o úvěru.

Finanční arbitr zjistil, že Navrhovatel a Instituce uzavřeli dne 24. 1. 2014 smlouvu o úvěru č. ■, na základě které se Instituce zavázala poskytnout Navrhovateli úvěr ve výši 500.000 Kč za účelem konsolidace dosavadních úvěrových vztahů Navrhovatele a Navrhovatel se zavázal poskytnuté finanční prostředky vrátit a zaplatit za ně úroky (dále jen „Smlouva o úvěru“).

Finanční arbitr považuje Navrhovatele za spotřebitele ve smyslu § 1 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi, protože nezjistil, že by Navrhovatel v právním vztahu s Institucí založeném Smlouvou o úvěru nevystupoval jako fyzická osoba, která nejedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti, jak definují spotřebitele hmotněprávní předpisy.

Instituce je bankou podle zákona č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o bankách“), tedy osobou oprávněnou mimo jiné poskytovat spotřebitelské a jiné úvěry. Finanční arbitr nezjistil, že by Instituce v právním vztahu založeném Smlouvou o úvěru nevystupovala v postavení věřitele, a považuje proto Instituci za instituci podle § 3 odst. 1 písm. c) zákona o finančním arbitrovi.

Smlouva o úvěru je podle svého označení i obsahu smlouvou o úvěru ve smyslu § 2395 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), resp. ve znění účinném v době uzavření Smlouvy o úvěru a současně smlouvou o spotřebitelském úvěru v režimu zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o spotřebitelském úvěru“), resp. ve znění účinném ke dni uzavření Smlouvy o úvěru, protože není z jeho režimu podle § 2 vyloučena.

Finanční arbitr je příslušný k rozhodování sporu mezi Navrhovatelem a Institucí, protože se jedná o spor mezi věřitelem při poskytování spotřebitelského úvěru podle § 1 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 3 odst. 1 písm. c) a odst. 2 zákona o finančním arbitrovi, když k rozhodování tohoto sporu je podle § 7 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“), dána pravomoc českého soudu.

3 Tvrzení Navrhovatele

Navrhovatel potvrzuje, že s Institucí uzavřel Smlouvu o úvěru za účelem konsolidace svých dosavadních úvěrových vztahů.

Navrhovatel tvrdí, že úvěr ze Smlouvy o úvěru řádně splácel až do března 2015, kdy se změnila jeho životní i finanční situace, když se mu narodil syn a manželka nastoupila na mateřskou dovolenou. Navrhovatel tvrdí, že má ještě další vyživovací povinnosti ke dvěma nezletilým dětem v celkové výši 5.000 Kč a narozením třetího dítěte se dostal „na hranici živ. minima a bídy – hmotné nouze“.

Navrhovatel tvrdí, že Instituci požádal o snížení výše měsíční splátky úvěru o 50 %, a to na základě informací uvedených v Dokumentu.

Navrhovatel namítá, že Instituce na jeho návrh snížení splátek úvěru „přes opakované výzvy“ nepřistoupila, a úvěr zesplatnila. Navrhovatel s odkazem na Dokument argumentuje, že Instituce úvěr ze Smlouvy o úvěru zesplatnila neoprávněně a požaduje, aby to finanční arbitr určil a současně, že výše splátky úvěru činí 4.101 Kč, tedy polovinu původní splátky úvěru.

Navrhovatel současně žádá „přednostní splacení jistiny“.

5 Tvrzení Instituce

Instituce potvrzuje, že s Navrhovatelem uzavřela Smlouvu o úvěru. Instituce současně potvrzuje, že dluh Navrhovatele ze Smlouvy o úvěru zesplatnila dne 19. 10. 2015.

Instituce v souvislosti s zesplatněním dluhu odkazuje na smluvní ujednání v článku 8.1 písm. a) ve spojení s článkem 8.2 Smlouvy o úvěru, protože Navrhovatel porušil smluvní podmínky, když nezaplátil splátky v měsících dubnu, květnu, červenci a srpnu 2015.

Instituce tvrdí, že Navrhovatele na nezaplacení splátek v období od 27. 5. 2014 do 27. 9. 2015 opakovaně upomínala, přičemž ve výzvě ze dne 27. 9. 2015 Navrhovatele upozornila na možnost zesplatnění jeho dluhu. Instituce odkazuje, že jelikož Navrhovatel uhradil do

19. 10. 2015 pouze část dluhu, „*stal se k tomuto dni celý zbývající úvěr splatný*“ na základě článku 8.2 Smlouvy o úvěru.

Instituce tvrdí, že po zesplatnění dluhu nabídla Navrhovateli možnost úvěr dál splácet ve splátkách za podmínky sepsání Notářského zápisu s přímou vykonatelností, který Instituce s Navrhovatelem sepsali dne 27. 4. 2016. Instituce tvrdí, že Navrhovatel na základě Notářského zápisu nezaplatil žádnou splátku, a proto byla na základě Notářského zápisu zahájena exekuce.

Instituce argumentuje, že Dokument nepředstavuje smluvní ujednání, ale pouze dokument informativního charakteru, a současně odkazuje, že „*zvýšení nebo snížení měsíční splátky až o 50 %*“ je možné pouze „*v případě, že hradíte měsíční splátky řádně a včas*“, což se v případě Navrhovatele neuplatnilo, když Navrhovatel splátky úvěru řádně a včas nehradil.

6 Pokus o smír

Finanční arbitr v souladu s § 1 odst. 3 zákona o finančním arbitrovi vyzval účastníky řízení ke smírnému vyřešení sporu. Navrhovatel se k možnosti smírného řešení sporu nevyjádřil. Instituce uvedla, že smírné řešení sporu nepovažuje za možné, protože ve vztahu k Navrhovateli nijak nepochybila a nároky Navrhovatele považuje za neoprávněné. Smírného řešení se proto mezi stranami sporu před vydáním tohoto rozhodnutí finančnímu arbitrovi nepodařilo dosáhnout.

7 Právní posouzení

Finanční arbitr podle § 12 odst. 1 a 3 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem o finančním arbitrovi a zvláštními právními předpisy. Finanční arbitr při svém rozhodování vychází ze skutkového stavu věci a volně hodnotí shromážděné podklady.

Finanční arbitr při rozhodování aplikuje rozhodné psané právo, posuzuje všechny shromážděné podklady samostatně i ve vzájemné souvislosti s přihlédnutím k předmětu projednávaného sporu. Finanční arbitr se tam, kde je to možné, opírá a odvolává na relevantní ustálenou judikaturu obecných soudů, Ústavního soudu nebo Soudního dvora. Finanční arbitr tak činí proto, aby jeho rozhodnutí bylo věcně a právně správné a přesvědčivé pro obě strany sporu, a zároveň i pro soud, který bude případně na základě žaloby kterékoli strany sporu rozhodnutí finančního arbitra přezkoumávat, rozhodnutí finančního arbitra jako správné potvrdil a žalobu proti němu zamítl.

Primárním cílem finančního arbitra je tam, kde je spotřebitel v právu, přivést strany sporu ke smírnému řešení sporu tak, aby se spotřebitel nemusel obracet na soud a nemusel hradit náklady soudního řízení, protože řízení před finančním arbitrem je bezplatné. Proto musí finanční arbitr posoudit spor zásadně podle právních předpisů a nemůže působit ve prospěch ani jedné strany sporu. Pokud se nepodaří vyřešit spor smírně, vydá finanční arbitr rozhodnutí, které může strana sporu, která s ním nebude souhlasit, napadnout u soudu. Rozhodnutí finančního arbitra, kterým by neodůvodněně upřednostnil některou stranu sporu, by soud musel zrušit a velmi pravděpodobně neúspěšné straně sporu uložil náhradu nákladů soudního řízení.

Z Notářského zápisu finanční arbitr zjistil, že se v něm Navrhovatel s Institucí dne 27. 4. 2016 dohodli ve smyslu § 71b zákona č. 358/1992 Sb., notářský řád, ve znění pozdějších předpisů

(dále jen „notářský řád“), že je Navrhovatel povinen zaplatit Instituci dluh ze Smlouvy o úvěru ve výši 518.301,41 Kč spolu s příslušenstvím „v 120 pravidelných měsíčních splátkách“, tento dluh Navrhovatel uznal a současně svolil k tomu, aby podle Notářského zápisu „byl nařízen a proveden výkon rozhodnutí (vedena exekuce) a aby byl tento notářský zápis exekučním titulem“, „nesplní-li“ Navrhovatel „svoji povinnost řádně a včas“. Ze shromážděných podkladů finanční arbitr zjistil, že na základě Notářského zápisu je pro vymožení povinnosti Navrhovatele vedena Exekuce.

Exekuce nezakládá překážku pro vedení řízení před finančním arbitrem ve smyslu § 9 písm. b) zákona o finančním arbitrovi, podle kterého „[n]ávrh je nepřijatelný, jestliže ve věci samé již rozhodl soud nebo v téže věci probíhá řízení před soudem“, protože jejím předmětem je ve smyslu § 251 a násl. občanského soudního řádu ve spojení s § 1 odst. 2 zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „exekuční řád“), provedení výkonu rozhodnutí (exekučního titulu), nikoli rozhodování o subjektivních právech a povinnostech, jak je tomu v řízení nalézacím, mj. i v řízení před finančním arbitrem.

V tomto případě je podkladem pro vedení Exekuce (exekučním titulem) podle § 40 odst. 1 písm. d) exekučního řádu notářský zápis se svolením k vykonatelnosti sepsaný podle § 71b notářského řádu, který není samostatným zavazovacím důvodem, zakládá pouze procesní práva a povinnosti a není závazný pro orgány veřejné moci, a to s ohledem na rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 11. 2. 2015, sp. zn. 31 Cdo 2184/2013, podle kterého „[i] když je notářský zápis se svolením k vykonatelnosti exekučním titulem, není - jak vyplývá ze znění ustanovení § 40 odst. 1 písm. d) ex. ř. - rozhodnutím a nemá ani účinky, které zákon s rozhodnutím spojuje. Má povahu veřejné listiny (srov. § 6 not. ř.) a není vybaven účinky právní moci ani závaznosti pro účastníky a pro všechny orgány, jaké mají například rozhodnutí soudu vydaná v občanském soudním řízení (srov. § 159a o. s. ř.). Skutečnost, že se osoba povinná zavázala poskytnout oprávněné osobě stanovené plnění a že dohoda o tom byla uvedena v notářském zápise se svolením k vykonatelnosti, rovněž nepředstavuje překážku, která by bránila projednání sporu o stejné plnění před orgánem, do jehož pravomoci náleží projednání takové věci (srov. odůvodnění rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 10. října 2000, sp. zn. 21 Cdo 267/2000, uveřejněného v časopise Soudní judikatura číslo 1, ročníku 2001, pod číslem 15)“. Notářský zápis tedy rovněž není překážkou vedení řízení před finančním arbitrem.

Návrh Navrhovatele na zahájení řízení před finančním arbitrem tedy není nepřijatelný, když je proti Navrhovateli vedena Exekuce na základě Notářského zápisu, ve kterém se Navrhovatel zavázal zaplatit Instituci dluh ze Smlouvy o úvěru a svolil k jeho přímé vykonatelnosti.

Předmětem sporu mezi Navrhovatelem a Institucí je posouzení, zda Instituce měla právo zesplatnit dne 19. 10. 2015 dluh Navrhovatele ze Smlouvy o úvěru, zda se splátky úvěru ze Smlouvy o úvěru započítávají přednostně na jistinu úvěru, a zda Navrhovateli vznikl nárok, aby výše splátky úvěru ze Smlouvy o úvěru od 20. 6. 2015 činila 4.101 Kč.

7.1 Skutková zjištění

Finanční arbitr ze shromážděných podkladů zjistil, že

- a) Navrhovatel a Instituce uzavřeli Smlouvu o úvěru dne 24. 1. 2014 a dne 16. 7. 2014 Dodatek k této smlouvě;
- b) z Výpisů z účtu vyplývá, že Navrhovatel za období do dne 19. 10. 2015, kdy Instituce úvěr zesplatnila, neuhradil Instituci řádně a včas splátky úvěru za měsíce

1. květen 2014, splatnou do dne 17. 5. 2014, kterou částečně uhradil až dne 22. 5. 2014 v částce 1.253,47 Kč, dne 26. 5. 2014 v částce 6.694,47 Kč a dne 30. 5. 2014 ve zbývajících částce 243,63 Kč;
 2. srpen 2014, splatnou do dne 20. 8. 2014, kterou částečně uhradil až dne 29. 8. 2014 v částce 8.104,71 Kč a dne 2. 9. 2014 ve zbývajících částce 82,79 Kč;
 3. září 2014, splatnou do dne 20. 9. 2014, kterou částečně uhradil až dne 14. 10. 2014 v částce 7.521,65 Kč a ve zbývajících částce dne 15. 10. 2014 v částce 644,92 Kč;
 4. říjen 2014, splatnou do dne 20. 10. 2014, kterou uhradil až dne 14. 11. 2014;
 5. březen 2015, splatnou do dne 20. 3. 2015, kterou uhradil až dne 23. 3. 2015;
 6. duben 2015, splatnou do dne 20. 4. 2015, kterou částečně uhradil až dne 12. 6. 2015 v částce 5.618,13 Kč a ve zbývajících částce dne 15. 6. 2015 v částce 2.545,45 Kč;
 7. květen 2015, splatnou do dne 20. 5. 2015, kterou uhradil až dne 4. 9. 2015;
 8. červen 2015, splatnou do dne 20. 6. 2015, kterou vůbec neuhradil;
 9. červenec 2015, splatnou do dne 20. 7. 2015, kterou vůbec neuhradil;
 10. srpen 2015, splatnou do dne 20. 8. 2015, kterou vůbec neuhradil;
 11. září 2015, splatnou do dne 20. 9. 2015, kterou vůbec neuhradil;
- c) z Rozhodnutí o zesplatnění, které Instituce podle poštovního podacího archu odeslala Navrhovateli dne 10. 11. 2015, vyplývá, že Instituce oznámila Navrhovateli, že „*protože ve stanoveném termínu nebyla uhrazena pohledávka na Vašem úvěrovém účtu*“, „*rozhodli jsme na základě předchozí upomínky, že ode dne 19. 10. 2015 je celá jeho zbývajících částka splatná*“;
- d) z dopisů Instituce ze dne 21. 10. 2015 a ze dne 23. 10. 2015 adresovaných Navrhovateli vyplývá, že Instituce informovala Navrhovatele o tom, že dluh Navrhovatele dne 19. 10. 2015 zesplatnila;
- e) z Dokumentu, který finančnímu arbitrovi předložily obě strany sporu, ve kterém Instituce uvádí „*děkujeme za Vaše rozhodnutí uzavřít s námi smlouvu o úvěru*“, „*připravili jsme pro Vás několik základních informací k Vašemu úvěru*“, a dále, že „*[n]avíc Vám vaše Konsolidace půjček zdarma nabízí: Zvýšení nebo snížení měsíční splátky až o 50 %. (v případě, že hradíte měsíční splátky řádně a včas); Odklad řádné měsíční splátky 2x ročně. (nejdříve po 6 řádně uhrazených splátkách); Garance odstoupení od smlouvy do 60 dnů bez sankce. Veškerá potvrzení k Vaší půjčce. (např. zůstatek k doplacení, potvrzení o úrocích, potvrzení o doplacení); Změnu data řádné měsíční splátky. (v případě, že hradíte měsíční splátky řádně a včas)*“, finanční arbitr zjistil, že se jedná o informační dokument vztahující se přímo ke Smlouvě o úvěru, protože shrnuje některé její parametry, jako např. číslo úvěrového účtu, uvedené v článku 2.3 Smlouvy o úvěru, výši měsíční splátky úvěru a datum její splatnosti, výši měsíční úhrady za pojištění, apod., a současně je Dokument v levém dolním rohu označen shodným znakem „■“, jako Smlouva o úvěru;
- f) z formuláře Žádosti o restrukturalizaci, který je zároveň podepsán zaměstnancem Instituce, že Navrhovatel dne 26. 5. 2015 požádal Instituci o „*dočasné snížení splátek u úvěru*“ poskytnutého na základě Smlouvy o úvěru na „*[p]ožadovaná výše splátky*“ (ručně vyplněno) „*500 Kč*“, „*[p]ožadovaný počet měsíců*“ (ručně vyplněno) „*6*“, „*počínaje*“ (ručně vyplněno) „*6/2015*“;
- g) z písemné reakce Instituce na Žádost o restrukturalizaci ze dne 26. 5. 2015 označené jako „*Zamítnutí restrukturalizace úvěru*“, že Instituce žádosti Navrhovatele o snížení splátek nevyhověla s odůvodněním, že „*[z]amítnutí se opírá především o odpovědnost banky za návratnost úvěrů*“.

7.2 Rozhodná právní úprava

Smlouvu o úvěru uzavřely strany sporu za účinnosti úpravy smlouvy o úvěru podle občanského zákoníku.

Smlouva o úvěru je současně smlouvou spotřebitelskou ve smyslu § 1810 a násl. občanského zákoníku, když na jedné straně stojí Instituce jako podnikatel a na druhé straně Navrhovatel jako spotřebitel a smlouvou o spotřebitelském úvěru v režimu zvláštní úpravy zákona o spotřebitelském úvěru, neboť podle § 9 odst. 2 věty první občanského zákoníku platí, že *„[s]oukromá práva a povinnosti osobní a majetkové povahy se řídí občanským zákoníkem v tom rozsahu, v jakém je neupravují jiné právní předpisy“*.

Od 1. 12. 2016 nahradil zákon o spotřebitelském úvěru zákon č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru (dále jen „nový zákon o spotřebitelském úvěru“); podle § 164 tohoto zákona platí, že *„[n]ení-li dále stanoveno jinak řídí se práva a povinnosti ze smlouvy o spotřebitelském úvěru uzavřené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona dosavadními právními předpisy.“* Současně podle § 168 odst. 1 nového zákona o spotřebitelském úvěru platí, že *„[d]ostal-li se spotřebitel do prodlení s plněním povinností vyplývajících ze smlouvy o spotřebitelském úvěru nebo ze smlouvy o zprostředkování spotřebitelského úvěru po dni nabytí účinnosti tohoto zákona, použijí se namísto příslušných ustanovení smlouvy o spotřebitelském úvěru nebo smlouvy o zprostředkování spotřebitelského úvěru, pokud jsou s tímto zákonem v rozporu, ustanovení § 122 až 124 a § 132, i když byla smlouva uzavřena přede dnem nabytí jeho účinnosti“*.

Smlouvu o úvěru uzavřeli Navrhovatel a Instituce před účinností nového zákona o spotřebitelském úvěru, práva a povinnosti z ní vyplývající se tedy řídí výhradně zákonem o spotřebitelském úvěru. Navrhovatel se dostal do prodlení s plněním povinností ze Smlouvy o úvěru, které mělo za následek zesplatnění jeho dluhu, před účinností nového zákona o spotřebitelském úvěru, pro posouzení tohoto sporu je tedy rozhodná úprava zákona o spotřebitelském úvěru.

Tím není dotčeno subsidiární použití občanského zákoníku v otázkách, které zákon o spotřebitelském úvěru neupravuje, protože platí, že zákon o spotřebitelském úvěru je vůči občanskému zákoníku ve vztahu speciality a použití právních norem v něm obsažených má přednost před použitím právních norem obsažených v občanském zákoníku.

7.3 Rozhodná smluvní úprava

Ze Smlouvy o úvěru finanční arbitr zjistil, že

- a) v článku 1.2 písm. b) se Navrhovatel zavázal úvěr splatit *„nejpozději do 17. 1. 2022. Výše Vaší měsíční splátky bude činit 8.202,00 Kč“*;
- b) v článku 3.1 se Navrhovatel a Instituce dohodli na tom, že *„úvěr a úroky nám budete splácet pravidelnými měsíčními splátkami ve výši 8.202,00 Kč, vždy v 17. den každého kalendářního měsíce. První splátku zaplatíte 17. 2. 2014“* a *„poslední splátku ve výši 8.176,00 Kč dne 17. 1. 2022“*, *„[c]elkem tedy zaplatíte 96 splátek“*, a dále, že *„[ú]roky z úvěru se stanou součástí jistiny úvěru, a to vždy k poslednímu dni každého kalendářního měsíce, dále při doplacení úvěru a také v den, kdy uplatníme naše právo na okamžité splacení úvěru podle článku 8.2.“*;
- c) v článku 3.3 si Navrhovatel a Instituce sjednali, že *„[p]okud peníze na splátkovém účtu nebo z jiných Vašich zdrojů nestačí na úhradu našich splatných pohledávek z úvěru“*, potom *„pohledávky budou placeny v následujícím pořadí: (a) náhrada nákladů nám*

- vzniklých v souvislosti s případným vymáháním našich pohledávek, (b) náhrada ostatních nákladů nám vzniklých v souvislosti s naším úvěrovým vztahem, (c) ceny související s úvěrem a smluvní pokuty (porušení peněžitého dluhu), (d) úroky z úvěru, (e) úroky z prodlení, (f) jistina úvěru v pořadí od splátky nejdříve splatné, (g) smluvní pokuty (porušení nepeněžité povinnosti), (h) ostatní pohledávky z úvěru“;
- d) v článku 4.1 si Navrhovatel a Instituce sjednali „pevnou úrokovou sazbu ve výši 12,17 % ročně. Úrok počítáme denně ze skutečné výše nesplacené jistiny úvěru, a to ode dne, kdy budete úvěr poprvé čerpat, do dne, kdy úvěr zcela splatíte. Denní úrok stanovíme z roční úrokové sazby s předpokladem kalendářního roku trvajících 360 dní“;
- e) podle článku 8.1 se smluvní strany dohodly na tom, že „podmínky této smlouvy porušíte v kterémkoli z následujících případů: (a) dostanete se do prodlení se splacením 1 splátky úvěru po dobu delší než 3 měsíce nebo se dostanete do prodlení se splacením více než 2 splátek, (b) dostanete se do prodlení se splněním jakéhokoli svého peněžitého anebo nepeněžitého dluhu vůči nám nebo jinak porušíte některou svou povinnost vůči nám, a to i pokud jde o dluhy ze smluv o poskytnutí jiných bankovních služeb dohodnutých mezi Vámi a námi, a my máme přitom za to, že toto prodlení nebo porušení povinnosti může nepříznivě ovlivnit Vaši schopnost plnit závazky podle této smlouvy, (c) porušíte některou z Vašich povinností, které jsme si dohodli v článku 5, (d) uvedete nepravdivé nebo neúplné údaje, které byly rozhodující pro poskytnutí úvěru, (e) bylo vůči Vám, resp. komukoli z Vás zahájeno soudní řízení, jehož předmětem je Váš úpadek nebo hrozící úpadek a způsob jeho řešení (insolvenční řízení). O porušení této smlouvy půjde od okamžiku zveřejnění vyhlášky o zahájení takového řízení v insolvenčním rejstříku, a (f) dojde k podstatnému zhoršení Vaší finanční nebo majetkové situace oproti stavu v době uzavření této smlouvy, které podle našeho názoru může ohrozit řádné plnění Vašich dluhů z této smlouvy.“;
- f) v článku 8.2 si Navrhovatel a Instituce sjednali, že „v každém jednotlivém případě porušení podle článku 8.1 můžeme uplatnit tato naše práva, a to i obě najednou: (a) omezíme nebo zastavíme další čerpání úvěru, pokud nebyl vyčerpán v plné výši, a (b) prohlásíme celý úvěr za okamžitě splatný. V tom případě nám jednorázově zaplatíte všechny Vaše dluhy z úvěru, a to ve lhůtě a za podmínek podle naší písemné výzvy. Stanovená lhůta přitom nebude kratší než 3 pracovní dny“;
- g) podle článku 10.3 „smlouvu lze měnit jen na základě naší společné dohody v podobě písemného dodatku“;
- h) v článku 10.12, který obsahuje úplný výčet dokumentů, „[c]o všechno je součástí této smlouvy“, si strany sjednaly, že „[p]řílohou a součástí této smlouvy jsou Všeobecné obchodní podmínky České spořitelny, a. s. a Ceník České spořitelny, a. s.“.

Z Dodatku finanční arbitr zjistil, že si Navrhovatel a Instituce sjednali změnu Smlouvy o úvěru, když se dohodli na „změnách splácení“ úvěru tím způsobem, že podle článku 2.1 Dodatku „[p]očínaje srpnem 2014 se zavazujete splácet své pravidelné měsíční splátky k 20. dni každého kalendářního měsíce. Výše měsíční splátky se nemění. - Pokud dodržíte podmínky splácení sjednané ve smlouvě o úvěru včetně jejich změn v tomto dodatku, zaplatíte poslední splátku ve výši 927,93 Kč dne 21. 2. 2022 (den konečné splatnosti úvěru). - Výše uvedené změny nemají vliv na povinnost platit ceny účtované podle smlouvy o úvěru nebo v souvislosti s ní. Všechny platby, které jsme od Vás přijali v souvislosti s úvěrem před uzavřením tohoto dodatku, považujeme za platby provedené řádně podle smlouvy o úvěru a tento dodatek se jich nijak nedotýká. Berete také na vědomí, že pokud jsme podle smlouvy o úvěru připsali některé částky k jistině Vašeho úvěru a tyto částky se tím staly součástí jistiny úvěru, zohlednili jsme je i ve výši splátek, případně v délce splácení úvěru“, přičemž podle článku 3.2 Dodatku „[u]stanovení smlouvy o úvěru, které jsme tímto dodatkem nezměnili, se nemění“.

Pokud jde o Dokument, pak s ohledem na jeho obsah, zejména pak úvodní části, označené jako „*připravili jsme pro Vás několik základních informací k Vašemu úvěru*“, finanční arbitr zjistil, že má především informativní charakter, protože shrnuje sjednané parametry úvěru ze Smlouvy o úvěru.

Pokud jde o část Dokumentu označenou jako „*[n]avíc Vám vaše Konsolidace půjček zdarma nabízí:*“, pod kterou následuje výčet služeb, které může Navrhovatel v souvislosti se Smlouvou o úvěru využít, finanční arbitr zjistil, že svým obsahem představuje příslib Instituce sjednat s Navrhovatelem změnu Smlouvy o úvěru, a to za předpokladu splnění podmínek v tomto Dokumentu uvedených. Zda je Dokument nedílnou součástí Smlouvy o úvěru, je sporné, protože Smlouva o úvěru na něj neodkazuje, strany sporu jako smluvní strany Smlouvy o úvěru ho nepodepsaly.

7.4 Zesplatnění dluhu Navrhovatele

V Rozhodnutí o zesplatnění, jakož v dopisech ze dne 21. 10. 2015 a 23. 10. 2015, vznesla Instituce vůči Navrhovateli požadavek na zaplacení celé zbývající částky úvěru z důvodu prodlení Navrhovatele se splácením úvěru.

Podle § 1931 občanského zákoníku přitom platí, že „*[b]ylo-li ujednáno plnění ve splátkách a nesplnil-li dlužník některou splátku, má věřitel právo na vyrovnání celé pohledávky, pokud si to strany ujednaly. Toto právo může věřitel uplatnit nejpozději do splatnosti nejbližší příští splátky*“.

V článku 8.2 ve spojení s článkem 8.1 písm. a) Smlouvy o úvěru si Navrhovatel a Instituce ujednali, že Instituce je oprávněna prohlásit „*celý úvěr za okamžitě splatný*“, jestliže se Navrhovatel dostane „*do prodlení se splácením 1 splátky úvěru po dobu delší než 3 měsíce*“ nebo „*se splácením více než 2 splátek*“.

Z Výpisů z účtu finanční arbitr zjistil, že se Navrhovatel v průběhu trvání úvěrového vztahu opakovaně dostal do prodlení s plněním svého závazku vůči Instituci, a že dne 19. 10. 2015, kdy Instituce využila svého práva prohlásit celý úvěr ze Smlouvy o úvěru za splatný, byl Navrhovatel v prodlení s úhradou více než dvou splátek úvěru, a sice splátek za měsíce červen 2015, když neuhradil splátku splatnou dne 20. 6. 2015; červenec 2015, když neuhradil splátku splatnou dne 20. 7. 2015; srpen 2015, když neuhradil splátku splatnou dne 20. 8. 2015; a září 2015, když neuhradil splátku splatnou dne 20. 9. 2015.

Není tedy pochyb, že Navrhovatel porušil smluvní podmínky, když se dostal do prodlení se splácením více než 2 splátek úvěru. Instituce tedy byla na základě ujednání článku 8.2 ve spojení s článkem 8.1 písm. a) Smlouvy o úvěru oprávněna prohlásit celý úvěr ze Smlouvy o úvěru ke dni 19. 10. 2015 za splatný; Instituce své právo uplatnila vůči Navrhovateli v dopisech ze dne 21. 10. 2015 a ze dne 23. 10. 2015 a v Rozhodnutí o zesplatnění v souladu se sjednanými podmínkami.

Pro úplnost finanční arbitr dodává, že ze shromážděných podkladů zjistil, že Instituce opakovaně Navrhovatele na prodlení se splácením úvěru, jakož i na možnost jeho dluh zesplatnit, upozorňovala, a také opakovaně Navrhovatele následně informovala o tom, že dluh ze Smlouvy o úvěru zesplatnila.

7.5 Přednostní splacení jistiny úvěru

Způsob započítávání plateb na jednotlivé položky závazku upravuje § 1932 odst. 1 občanského zákoníku, podle kterého „*[m]á-li dlužník plnit na jistinu, úroky a náklady spojené*

s uplatněním pohledávky, započte se plnění nejprve na náklady již určené, pak na úroky z prodlení, poté na úroky a nakonec na jistinu, ledaže dlužník projeví při plnění jinou vůli.“

Navrhovatel s Institucí si pořadí započítávání plateb Navrhovatele sjednali v článku 3. odst. 3 Smlouvy o úvěru tak, že pokud Navrhovatel nebude schopen uhradit splatné pohledávky ze Smlouvy o úvěru v plné výši, jeho platby se započtou „v následujícím pořadí: (a) náhrada nákladů nám vzniklých v souvislosti s případným vymáháním našich pohledávek, (b) náhrada ostatních nákladů nám vzniklých v souvislosti s naším úvěrovým vztahem, (c) ceny související s úvěrem a smluvní pokuty (porušení peněžitého dluhu), (d) úroky z úvěru, (e) úroky z prodlení, (f) jistina úvěru v pořadí od splátky nejdříve splatné, (g) smluvní pokuty (porušení nepeněžité povinnosti), (h) ostatní pohledávky z úvěru“.

Pokud jde o právo dlužníka projevit vůli, aby byly jeho platby započítávány v pořadí odlišném od dohody stran nebo zákonem stanoveného pořadí, je třeba takovou vůli projevit vůči druhé straně „při plnění“, nikoli tedy až dodatečně po provedení úhrady.

Z Výpisů z účtu, ani z ostatních shromážděných podkladů, finanční arbitr nezjistil, že by Navrhovatel při plnění svého závazku ze Smlouvy o úvěru Instituci sdělil, že plní na jistinu úvěru, resp. že chce, aby byla jeho platba či platby započteny nejdříve na jistinu.

Jestliže tedy Navrhovatel projevil vůli plnit přednostně na jistinu úvěru až poté, co dluh plnil, nelze s takovým projevem vůle spojovat následky podle § 1932 odst. 1 občanského zákoníku.

Instituce tak započítávala platby Navrhovatele na jednotlivé položky jeho dluhu v souladu s tím, jak si ve Smlouvě o úvěru s Navrhovatelem platně sjednali, a vzhledem k tomu, že Navrhovatel při plnění nevyjádřil svou vůli plnit na jistinu, finanční arbitr nemůže jeho požadavku přednostního umořování jistiny na základě až dodatečně vyjádřené vůle vyhovět.

7.6 Určení výše měsíční splátky

Finanční arbitr nezjistil, že by se Instituce ve Smlouvě o úvěru nebo Dodatku zavázala přistoupit na změnu výše měsíční splátky úvěru, kterou si s Navrhovatelem sjednala v článcích 1.2 a 3.1 Smlouvy o úvěru ve výši 8.202 Kč, a to na základě žádosti Navrhovatele jako dlužníka.

Pokud se požadavek Navrhovatele vztahuje k Dokumentu, podle kterého „Navíc Vám vaše Konsolidace půjček zdarma nabízí: Zvýšení nebo snížení měsíční splátky až o 50 %. (v případě, že hradíte měsíční splátky řádně a včas)“, pak bez ohledu na to, že je sporná jeho závaznost, finanční arbitr nezjistil, že by Navrhovatel splnil podmínky, kterými Instituce možné snížení výše měsíční splátky v Dokumentu podmínila, když se Navrhovatel dostal do prodlení již se splátkami splatnými 17. 5. 2014, 20. 8. 2014, 20. 9. 2014, 20. 10. 2014 a dále 20. 3. 2015 a 20. 4. 2015.

Navrhovatel tak v měsíci květnu 2015, tj. v době, kdy Instituci požádal o snížení splátek úvěru v rámci Žádosti o restrukturalizaci, nespĺňoval podmínky pro možné snížení splátek, uvedené v Dokumentu, neboť nehradil splátky úvěru řádně a včas a nevzniklo mu tak právo dovolávat se příslibu Instituce sjednat s Navrhovatelem změnu Smlouvy o úvěru.

8 K výrokům nálezů

Finanční arbitr nezjistil, že Instituce dluh ze Smlouvy o úvěru nezesplatnila po právu, protože ke dni 19. 10. 2015, kdy Instituce tohoto svého práva využila, byl Navrhovatel v prodlení s více než dvěma splátkami úvěru, a Instituce své právo zároveň uplatnila u Navrhovatele.

Finanční arbitr nemohl vyhovět požadavku Navrhovatele na určení, že se přednostně umořuje jistina úvěru, protože Navrhovatel nesdělil Instituci svou vůli plnit na jistinu nejpozději při plnění dluhu.

Finanční arbitr nevyhověl ani návrhu na určení, že měsíční splátka úvěru činí 4.101 Kč, neboť nezjistil, že by Navrhovatel měl na snížení výše měsíční splátky, jakou si s Institucí sjednal, na základě Smlouvy o úvěru nárok, a protože Navrhovatel nehradil měsíční splátky úvěru řádně a včas, nemohl mu na snížení výše měsíční splátky vzniknout nárok ani na základě Dokumentu.

Finančnímu arbitrovi na základě výše uvedených skutečností proto nezbylo, než návrh Navrhovatele v plném rozsahu zamítnout, tak jak je uvedeno ve výroku tohoto nálezů.

P o u ě n í :

Účastník řízení může proti tomuto nálezů podle § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi podat do 15 dnů od jeho doručení tomuto účastníkovi řízení písemně odůvodněné námítky k finančnímu arbitrovi, přičemž platí, že včas podané námítky mají odkladný účinek.

V Praze dne 27. 9. 2017

otisk úředního razítka

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr